

ВІДГУК

офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, доцента
Гавран Мар'яни Іванівни

про дисертацію Губіна Юрія Ігоровича
**«СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В УНІВЕРСИТЕТАХ
ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ»**, поданої на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми дослідження та зв'язок із відповідними програмами, планами, темами.

В умовах стрімкої глобалізації міжнародного освітнього простору, поглиблення євроінтеграційного курсу України та зростання попиту на висококваліфікованих фахівців у сфері міжнародних відносин, здатних ефективно діяти в умовах інформаційної невизначеності та міжкультурної взаємодії, проблема наукового осмислення зарубіжного досвіду організації самостійної роботи здобувачів набуває особливої значущості. Велика Британія, як одна з провідних держав із розвиненою системою вищої освіти, що послідовно реалізує принципи студентоцентрованого навчання, академічної автономії та індивідуалізації освітніх траєкторій, є надзвичайно цінним об'єктом для порівняльно-педагогічного дослідження. Відповідно, тема дисертації Губіна Ю. І. є своєчасною та науково обґрунтованою.

Дисертаційне дослідження виконане в межах науково-дослідницьких робіт Хмельницького національного університету «Формування особистості як суб'єкта самотворення» (державний реєстраційний номер 0119U103663) та «Психолого-педагогічні засади професійно-особистісного розвитку фахівців в умовах трансформації суспільства» (ДР № 0125U003711). Тема дисертації затверджена вченою радою Хмельницького національного університету (протокол № 3 від 27.10.2022 р.).

2. Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Дисертантом здійснено ґрунтовне опрацювання стану наукової розробленості проблеми організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин у вітчизняному та зарубіжному педагогічному дискурсі. Аналіз дисертаційної роботи засвідчує, що здобувач систематизував значний масив науково-педагогічних джерел українських та іноземних авторів, виявивши при цьому наявність суттєвих прогалин у дослідженні означеної проблематики в українській педагогічній компаративістиці.

Цінним науковим внеском є обґрунтування Губіним Ю. І. методологічних підходів організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин, зокрема системного, діяльнісного, компетентнісного, особистісно орієнтованого, контекстного, дослідницького та інформаційно-

аналітичного підходів. Заслуговує на схвалення детальна характеристика дидактичних засад системи організації самостійної роботи студентів-міжнародників у британських університетах, зокрема обґрунтування ролі моделі «directed independent learning», системи академічного тьюторства, проєктно-орієнтованого навчання та інтегрованої цифрової екосистеми (LMS + PBL + ILA).

Вагомим здобутком є здійснений дисертантом порівняльно-педагогічний аналіз організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії та України, в результаті якого виявлено спільні та відмінні підходи й обґрунтовано перспективи імплементації конструктивних ідей британського досвіду. Практичне значення дослідження підсилено розробленням науково-методичних рекомендацій «Організація самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин: досвід Великої Британії», що пройшли апробацію в освітньому процесі трьох університетів України.

3. Нові факти, одержані здобувачем.

У дисертаційній роботі *вперше* виявлено та теоретично узагальнено особливості організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії: структурування змісту на засадах принципів академічної автономії, свободи вибору освітньої траєкторії, диференціації та індивідуалізації навчання, концепції «deep learning»; орієнтація змісту самостійної роботи на розвиток навичок самоменеджменту та критичного мислення; забезпечення дослідницького й аналітичного характеру самостійної роботи; домінування дослідницько-аналітичних завдань; інтеграція індивідуальних, проєктних і колаборативних форм роботи; реалізація моделі інтегрованої цифрової екосистеми (LMS, PBL та ILA); запровадження системи академічного тьюторства. Здійснено порівняльно-педагогічний аналіз організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії та України й обґрунтовано можливості використання конструктивних ідей британського досвіду у вітчизняній системі вищої освіти. *Удосконалено* змістове, технологічне та методичне забезпечення організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в Україні. *Подальшого розвитку набули* методологічні підходи та принципи організації самостійної роботи, а також напрями вдосконалення професійної підготовки майбутніх міжнародників у вітчизняному освітньому просторі.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації.

Аналіз змісту дисертації та публікацій Губіна Ю. І. дає підстави для висновку про достатню науково-теоретичну обґрунтованість і достовірність викладених результатів. Вивчення джерельної бази дослідження забезпечило можливість для всебічного аналізу предмета дослідження та формулювання відповідних висновків. Науковий апарат, викладений у вступі, дозволяє цілісно уявити авторське бачення розв'язання досліджуваної проблеми.

Здобувач демонструє належне знання теорії проблеми і методів її дослідження. Позитивне враження справляє оформлення роботи, деталізована система додатків із порівняльними таблицями, що наочно ілюструють особливості організації самостійної роботи в провідних британських університетах. Рівень апробації результатів дослідження є достатнім і підтверджується участю дисертанта у міжнародних наукових конференціях.

5. Значення одержаних результатів для науки і практики.

Результати дослідження мають теоретичне значення для подальшого розвитку порівняльної педагогіки, компаративістики вищої освіти та педагогіки вищої школи в аспекті організації самостійної навчальної діяльності. Практичне значення забезпечується можливістю безпосереднього використання науково-методичних рекомендацій «Організація самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин: досвід Великої Британії», у яких обґрунтовано напрями використання конструктивних ідей британського досвіду з метою модернізації підготовки майбутніх міжнародників в Україні.

Результати дослідження впроваджено в освітній процес Хмельницького національного університету (довідка № 141/172 від 30.12.2025 р.), Національного університету «Львівська політехніка» (довідка №67-01-48 від 13.01.2026 р.), Волинського національного університету імені Лесі Українки (№ 03-24/01/147 від 13.01.2026 р.).

6. Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації.

Основні ідеї, матеріали, положення та висновки дисертаційної роботи можуть бути використані у процесі: виконання подальших наукових розвідок, присвячених проблематиці організації самостійної роботи здобувачів у зарубіжних університетах; розробки навчально-методичних посібників і підручників для закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку фахівців міжнародних відносин; створення нових навчальних курсів із порівняльної педагогіки вищої школи; вдосконалення організаційно-дидактичного забезпечення самостійної роботи здобувачів в університетах України.

7. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій значною мірою забезпечується логічною структурою роботи. Дисертація складається з анотацій, переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та 19 додатків. Логіка і послідовність викладу тексту відповідає розв'язанню завдань дослідження для досягнення його мети.

У першому розділі «Теоретичні засади організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин» проаналізовано стан дослідженості проблеми у науковій літературі та обґрунтовано методологічні підходи й принципи організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин.

У другому розділі «Організація самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії» представлено загальну характеристику системи, обґрунтовано особливості змісту й форм

організації самостійної роботи, висвітлено методичні аспекти використання технології проєктного навчання та цифрових засобів.

У третьому розділі «Перспективи впровадження в Україні конструктивних ідей британського досвіду організації самостійної навчальної діяльності майбутніх фахівців міжнародних відносин» здійснено компаративний аналіз та обґрунтовано рекомендації щодо імплементації британського досвіду.

8. Повнота викладу основних результатів дисертації.

Наукові результати та основні положення, висновки та рекомендації достатньо повно викладено у 9 науково-методичних працях, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях України (з них 1 у співавторстві), 4 публікації у збірниках матеріалів міжнародних наукових конференцій та 1 методична розробка.

Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що порушують академічну доброчесність. Використання текстів інших авторів має належні посилання на відповідні джерела.

9. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення одержаних результатів, вважаємо за потрібне висловити певні побажання та зауваження дискусійного характеру:

1. У підрозділі 1.2 автор обґрунтовує широкий спектр методологічних підходів та принципів, однак, на наш погляд, вони представлені описово і потребують більшої аргументації.

2. Вважаємо, що потребує детальнішого висвітлення проблема формального оцінювання (formative assessment) та самооцінювання (self-assessment), зокрема яким чином ці форми оцінювання інтегровані в систему організації самостійної роботи фахівців міжнародних відносин у британських та українських університетах.

3. У підрозділі 2.1 автор характеризує систему академічного тьюторства як ключовий інституційний механізм підтримки самостійної роботи студентів у британських університетах, проте детальнішого висвітлення потребує порівняльний аналіз моделей академічного тьюторства у різних британських університетах. Відсутність такої диференціації дещо ускладнює обґрунтування застосування британського досвіду до умов вітчизняних ЗВО.

4. Дисертація характеризується детальним описом цифрових платформ і застосунків (підрозділи 2.4–2.5, додатки Н, К, Л), що є безперечно цінним практичним доробком. Водночас характеристика деяких із них (Grammarly, Hemingway Editor, Zoom, Microsoft Teams) більше стосується загального освітнього середовища, ніж специфіки організації самостійної роботи фахівців міжнародних відносин зокрема. Вважаємо, що авторіві варто було б чіткіше розмежувати загальноуніверситетські інструменти та ті, що є фахово-специфічними для підготовки міжнародників (JSTOR, Nexis Uni, Qualtrics, NVivo), посилюючи тим самим предметну зорієнтованість аналізу.

10. Висновок. Рецензоване дисертаційне дослідження Губіна Юрія Ігоровича на тему «Система організації самостійної роботи майбутніх фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано наукове завдання щодо виявлення особливостей організації самостійної роботи фахівців міжнародних відносин в університетах Великої Британії та обґрунтовано можливості використання конструктивних ідей британського досвіду в системі вищої освіти України, що має важливе значення для галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Основні наукові положення, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, є логічними, послідовними та достатньо обґрунтованими.

У 9 науково-методичних працях повністю відображені основні результати дослідження, з них 4 наукові статті у фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, 4 публікації у збірниках матеріалів наукових конференцій і 1 методичні рекомендації.

Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44).

Дисертація є самостійною і завершеною науковою працею, яка не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що порушують академічну доброчесність. Використання текстів інших авторів має належні посилання на відповідні джерела.

Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, а її автор - Губін Юрій Ігорович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта / Педагогіка.

Офіційний опонент:

доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
гуманітарно-соціального спрямування
Інституту гуманітарних і соціальних наук
Національного університету
«Львівська політехніка»

Мар'яна ГАВРАН

Вчений секретар

Національного університету
«Львівська політехніка»

Роман БРИЛИНСЬКИЙ